

ԲԱԶՄԱՎԷՊ ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ - ԳԻՏԱԿԱՆ - ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՌՅԿ-ՌՅԿ

ՀԱՏՈՐ

ՁԱ

1924

ՓԵՏՐՈՒՐ

ԹԻԻ 2

Ս. ՂԱԶԱՐ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԵՒՍԵՔԻՈՍԻ ԵՄԵՍԱՑԻՈՅ

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱԾՈՅ

(յանուն Կիւրդի Աղեքսանդրացույ)

◁○▷

(շար. տես Բազմավէպ 1924 էջ 3)

ԼԻԲԲՈՄԱՆՈՅԻՆ գտած Շղթաներէն զատ՝ դեռ երեք հեղինակաւոր հրատարակութիւններ իրենց Յոյն բնագրով մեր խնդրը հաստատելու կու գան. մին Պէճն. Մոնֆորոն, Hexaplorum Originis quæ supersunt, etc. (Հատ. Ա. էջ, 16. 21, 22, 26, 33, 120. Բարեգ 1713): Գրեթէ նոյն բաները առաջ կը բերէ և Յով. Քրիստ. Վոլֆ. Իւր Anecdota Græca Sacra et profana կոչուած գրքին մէջ (հատ. Գ. էջ 146 և այլն. Համպուրկ 1723):

Հմուտ հայրախօսն Մինյը Իւր ընդարձակածաւալ Հայրախօսութեանց Յունական բաժնին 29 հատորի առաջին մասին մէջ էջ 463, ի մի հաւաքած է այս Յոյն Շղթաներու պատահիկները:

Անուանի գիտնականը այդ սրինակներուն վրան հիմնուած՝ կը համարի և կը հաստատէ թէ Եւսեքիոս աւելի երբայական բնագիրը մեկնած է քան Եօթնամսնիցը. գէթ Եօթնամսնից բնագրին չափ գործածած է զայն: Սակայն տեսանք վերեւ թէ ուրջան սրինակներով բացայայտ կը հաստատուէր Եւսեքիոսի երբայեցեւն չգիտնալը:

Մեր ունեցած ամբողջական սրինակը յայտնի կը ցուցնէ՝ թէ Իւր գործածած Աստուածաշունչը Աղեքսանդրեան սրինակն էր, առջեւն ունենալով Ասորական Բեւ շիթթոյի Թարգմանութիւնը, և անտարաւոր Երբայական այլ մեկնութիւններ, զոր օր. Փիլոնը, զորս ստէպ խորհրդի կը կոչէ: Թաջորդ անգամներուն առիթ պիտի ունենամ անդրադառնալու Եւսեքիոսի զոր-

συναγωνίζεσθαι τὸ τολμή-
σαι τοιοῦτο τὰς θυγατέ-
ρας τοῦ Ἀῶτ, ὡς μηδενὸς
μὴδὲ ἐκ Σηγοῦ περιλειφ-
θέντος· οὐ γὰρ ἂν τὰ
ἐκείσε ἐφευγεν ὁ Ἀῶτ.

Այս կտորներէս գրեթէ չնչին տարբե-
րութեամբ Թէոդորոս Տարսնեցին ևս յա-
ռաջ կը բերէ իր հատակտորներուն մէջ
յանուն Եւսեբիայ, սակայն Շղթաներուն
միջինը բնագրին աւելի մօտ ըլլալով և
աւելի կատարեալ՝ զանց կ'ընենք զանոնք
ալ նշանակել:

2. — Ի Դևտականէն. ԺԱ.

Εὐσεβίου τῆς Ἐπίσσης

Կ Ի Ի Ե Դ

Ἀπαγορεύει τὰ μὲν ἐθ-
θίσιν τὰ δὲ μὴ ἐσθίσιν·
οὐχ ὅτι κοινόν τι, ἀλλὰ
διὰ θού αἰτίας. Μίαν μὲν,
ὅσα ἐν Αἰγύπτῳ προσεκυ-
νοῦν, ἐσθίσαι προσατά-
τει, ἵνα διὰ τούτων κα-
ταφρονῶσιν αὐτῶν. καὶ
ὅσα ἐν Αἰγύπτῳ ἦσθιον
λαϊμάργως, ἀπαγορεύει,
ὡς τὸν ὕ. Δι' ἐτέρων δὲ
πρόφασιν τοιαύτην· ἡ κοι-
νὴ φύσις πολλάκις προλα-
βοῦσα ἐβδελύσεται, τὰ μὲν
διὰ τὸ μέγεθος, τὰ δὲ διὰ
τὸ δυσειδές, τὰ δὲ διὰ τὸ
νεκρῶν ἀπογεύσασθαι, τὰ
δὲ κατὰ πρόληψιν μίσους.
Ὅσα οὖν προέλαβεν ἡ
συνήθεια, οὐκ ἀνάτρεψεν
ὁ νόμος.

Եւ արդ ընտրութիւն,
այսպէս զիչն ուսել և ըզ-
կէն չուսել զատանէ՝ ոչ
որպէս Թէ պիտի ինչ իցեն,
այլ, վասն երկուց պատ-
ճառաց. մին այս իսկ է,
որում ինք յեղիպտոս եր-
կիր պազանէին զայն ու-
սել հրամայէ, զի յուսելն
արհամարհեցան զնոսա և
առտուածս համարեցան
այսինքն է զարձառ և զը-
խար, և զոր ինչ յեղիպ-
տոս անոռականութեամբ և
որկորստութեամբ ուսէին
արգելու որպէս զխոզներն
զոր և ինչդէին իսկ յանա-
պատի անդ:

Եւ միւս ևս պատճառ-
այն են, զոր ինչ հասարա-
կաց բնութիւն կանխակա-
ռութեամբ և և էր զոր
վասն զմեղսն ուսելոյ, Եւ
արդ զոր վասն կանխակա-
ռութեան աստաբը սոգորու-
թիւն՝ ոչ զարժանիքն ու-
րեցն:

Մոնֆորտի և Վոլֆի գտած Շղթանե-
րն զատ՝ դեռ նոր վերջերս երեւան ելաւ
Սինա Լեւան Ո. Կատարինէ վանքին ձե-
ռագրաց մէջ մի այլ ուրիշ Յոյն Հայր

Շղթայից հաւաքածոյ մը, յորում՝ ի մեծ
ուրախութիւն մեզ կը գտնուին՝ Ո. Կիրդի
անուամբ եկած մեր այս մեկնութենէն
զանազան կտորներ, մեր յառաջ բերած
Շղթաներէն տարբեր, յանուն Եւսեբիոսի
Եմեսուցւոյն:

Այս և ուրիշ Թանկագին հայրախօսական
և Աստուածաշնչական և այլ անծանօթ
հեղինակութիւններ՝ որոնք ծածկուած էին
այդ վանքին մութ խորշերուն մէջ մեկուսի
գիտական աշխարհէ հեռուոր և անմատ-
չելի երկրի մը անկիւնը՝ ուսումնաստեչ և
հմուտ Պորփիր Ուսպէնսքի Ռուս արքի-
մանտրիոն յանձն արած է յօգուտ արեւ-
լեան գիտութեան մեծ աշխատութեամբ
ցուցակագրել, սակայն ոչ այնքան կար-
գաւորեալ կերպով. իսկ Վ. Պէնէսէվիչ
այդ ցուցակը կարգադրեց և 1911ին ի լոյս
ընծայեց ի Պետրուրգ Описание гречес-
ких рукописей монастыря святой Ека-
терины на Синаѣ. Томъ I. (ԵԿԱԿԵՐԻՆ-
ԹԻՆԻ ՍԻՆԱՅԻ Ս. ԿԱՏԱՐԻՆԷ ՎԱՆԷՍԻ ՅՈՒ-
ՆԱՐԷՆ ԶԵՌԱԳՐԱՅ) անուան տակ, որուն
իմ հատորի 663 էջը կը հանդիպինք մեր
Եւսեբիոսէն առաջ բերուած պատմութիւնե-
րուն: Զուենալով առջև անոնց ձեռա-
գրաց ցուցակը՝ կը շատանամ մէջ բերել
քանի մը համառօտ կտորներ, զորս մէկ
երկու հանդէսներու մէջ ընդօրինակուած
սեւայ Ուսպէնսքիի ցուցակին զրախօսա-
կաններուն առթիւ, զոր օր. *Revue Bib-
lique* մէջ (Avril 1912, էջ 294-295)
և այլն:

Յինչ. ԺԻ. 18.

Εὐσεβίου τῆς Ἐπίσσης

Կ Ի Ի Ե Դ

Ὅτι ἡ Σαλαίμ, ἥς ἦν
βασιλεὺς ὁ Μελαχισεδάκ,
οὗτος Ἰερουσαλὴμ ἦν οὗτος
նչ Սելեւսայ, Գիրք յայտ

1. Այս բաղդատութեան աղջան տարբերութիւնը
Թարգմանութեան հետեանք է. հիմնական զարգաբը
կայ համեմատութեան մէջ Յունի վերջին մասը Հայը
չունի. և կարծես հայկական վերջաւորութիւնն աւելի
յարմար է վերի իմաստին՝ քան Յոյրը. Հայը քիչ մը ևս
առաջ է, բայց Յունարէնէն աւելի բնական կարգով է:

